

med den sociale dumping, vi kan se i øjeblikket via østarbejdere og andre.

Så har nogle sagt, at vi ikke må blande os i overenskomsterne. Nu er det jo altså sådan, at det er finansministeren, der sidder for bordenden og dikterer, hvor mange penge der må gives, og derfor er det altså meget svært at påstå, at politikerne ikke blander sig i overenskomstforhandlingerne, når det er politikere, der sidder for bordenden og bestemmer, hvad der må gives. Derfor mener vi, at Folketinget skal sikre, at der er penge nok til at kunne give en lønforhøjelse, men selvfølgelig skal det være ved overenskomstbordet, man fordeler pengene og bestemmer, hvilke grupper der skal have hvor meget.

Flere har været inde på, at de synes, det er et meget sort billede, vi tegner af Danmark. Jeg synes, vi har forsøgt at tegne billedet af, at rigtig mange af os har fået masser af privat velstand. Vi kan tage ud at rejse, vi kan købe fladskærm, vi kan købe nærmest det tøj, vi har lyst til, til vores børn, og vi kan efterhånden nærmest ikke komme ind på børneværelset for bare legetøj. Man ved ikke helt, hvad man egentlig skal købe som julegave og fødselsdagsgave, fordi de har det hele i forvejen.

Men samtidig med at mange af os har fået så meget privat velstand, bl.a. på grund af de stigende boligpriser, skattestop osv., som fru Marianne Jelved var inde på, er der altså stadig en væsentlig gruppe mennesker i Danmark, som ikke har fået del i den velstand. Jeg synes faktisk, det er fattigt – for at bruge en anden betydning af ordet fattigt – at der er partier her i Folketinget, som ikke synes, det er et problem, at der er familier, der ikke har råd til noget af det, som vi her i Danmark i dag normalt betegner som noget, som vi går ud fra at alle har.

Den konservative ordfører sagde: Jamen vi har jo den forebyggende tandpleje, så i dag har alle da råd til at have gode tænder. Det er bare ikke den virkelighed, rigtig mange mennesker oplever. Der er mange mennesker på førtidspension, på folkepension, på kontanthjælp osv., der ikke har råd til det forebyggende tandlægebesøg, og som ikke har råd til at få lavet noget ved tænderne, når der er behov for det. Det er en af de tydeligste måder, man kan se fattigdommen i Danmark på i dag. Man kan ofte ikke se det på folks tøj, som man kunne for 50 og 100 år siden, men man kan se det på tænderne, og jeg mener, vi er nødt til at tage alvorligt, at der er menne-

sker, der ikke har råd til noget så basalt som at sørge for, at deres tænder er i orden.

Der er mennesker, som ikke har råd til at købe den medicin, de har brug for, og som derfor bliver endnu mere syge. Der er mennesker, som isolerer sig socialt, fordi de ikke har råd til at være med i et socialt netværk. De har ikke råd til at købe en gave til deres barnebarn, eller hvis det er sådan, at de har børn, har de ikke råd til at betale, så deres børn kan have en gave med til fødselsdag hos de andre børn i klassen, og de har heller ikke råd til selv at holde fødselsdag for deres børn.

Så kan man sige, at det er luksusproblemer i forhold til den fattigdom, vi havde for 100 år siden, eller i forhold til den fattigdom, der er i Afrika, og det er jo klart nok. Men det er jo bare ikke det, man sammenligner med. Det, man sammenligner med, er, hvordan de fleste folk har det i Danmark. Der er altså en voldsom kløft og en stigende ulighed mellem den velstand, som mange af os lever i, og den fattigdom, som nogle lever i, og det mener vi man er nødt til at gøre noget ved.

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvordan man med sig selv kan synes, det er i orden, at der godt er råd til at give over 100.000 kr. om året i tilskud til mennesker, der har rigeligt råd til selv at spare op til deres pension. De får et tilskud fra staten på over 100.000 kr., og staten er altså de øvrige skatteborgere, bl.a. nogle af dem, der har de laveste indkomster.

Kl. 19:35

Men samtidig mener man, at der er mennesker her i landet, der skal leve for mindre end 100.000 kr. om året. Der er jo blevet skåret i kontanthjælpen, der er blevet indført kontanthjælpsloft, starthjælp, 300-timers-regel osv., som gør, at en række mennesker har mindre at leve for, end de havde tidligere, og jeg synes, det er meget svært at forstå, hvordan man får det til at hænge sammen.

Så mener jeg, vi også bør være opmærksomme på, at der er et demokratisk problem, når en del af befolkningen oplever, at man ikke tager deres problemer alvorligt, og oplever, at der ikke er nogen, der gør noget, for at de kan blive en del af samfundet. De støder konstant ind i systemet og oplever hele tiden at have problemer, og så opfatter de sig ikke som en del af samfundet og heller ikke som en del af demokratiet.

Man har undersøgt, hvilke mennesker der ikke deltager i valg i Danmark, og det er den samme gruppe mennesker som for 40 år siden.